

Rebbe Maharash
Torah Shmuel
ספר תרכ"ו - 1866
לייהודים היתה אורה ושמחה

<p>The Jews had light and joy and gladness and honor.</p> <p>And our Sages said in Megillah 16b: Rabbi Yehuda said, "Light—this is Torah," as it is stated, "For a commandment is a lamp and the Torah is light." "Joy—this is a festival," as it is stated, "And you shall rejoice in your festival."</p> <p>"Gladness—this is circumcision," as it is stated, "I rejoice over Your word." "Honor—these are tefillin," as it is stated, "And all the peoples of the earth shall see [that the name of the Lord is called upon you]." And it is taught: Rabbi Eliezer the Great says, "These are the tefillin of the head."</p>	<p>לייהודים היתה אורה ושמחה ושמחה ושמחה ויקר.</p> <p>אומרו רבותינו ז"ל ב מגילה ט"ז ב': אמר רבי יהודה, "אורה זו תורה", וכמו שנאמר, "פי ניר מצוה ותורה אור". "שמחה זה יום טוב", וכמו שנאמר, "ושמחת ב חגך". "שמחה זו מילה", וכמו שנאמר, "שש אנכי על אמרתך". "ויקר אלו תפלי", וכמו שנאמר, "וראו כל עמי הארץ [כ' שם ה' נקרא עליך]". ותניא רבי אלעזר הגדול אמר, "אלו תפלי שבראש".</p>
<p>And it is explained in Chidushei Aggados that because these matters are a sign, Haman decreed against them more than anything else. And when his decrees were annulled, these matters returned to their original state.</p>	<p>ופירש בחדושים אגדות שלפי שדברים אלו הם אות, לכך גזר המן עליהם יותר. וכשנהתבטלו גזרותיו, חזרו דבריהם אלו לזרם.</p>
<p>And this is what is translated in Targum Sheni: "For the Jews, there was permission to engage in Torah and to guard the Sabbath." Although in the words of our Sages there is no mention of the Sabbath, this is because it was included in Haman's decrees, as mentioned above.</p>	<p>זהו שתרגם בתרגום שני, "לייהודים בותחן רשותה למעסיק באורה ולא מיטר שבתא", אף שבדברי רבותינו ז"ל לא דרש כלום על השבת, והיינו כי זה היה מגזרותיו של המן בזיכרון לעיל.</p>
<p>And the matter is understood based on what our Sages said in the Midrash: "All festivals are destined to be annulled except for Purim." Rabbi Eliezer says, "Even Yom Kippur [will not be annulled]." This is because Yom Kippur is a day that is like Purim; therefore, it will also not be annulled.</p>	<p>והענן יובן על פי מה שאמרו רבותינו ז"ל במדרש: "כל המועדים עתדים להתבטל חוץ מפורים". רבי אלעזר אומר, "אף יום כיפור". והיינו מפניהם כי יום הוא יום שהוא כפורים, לכך גם הוא לא יתבטל.</p>
<p>And the explanation of the festivals being annulled is that the festivals are a level of "appointed for joy," which is a revelation of His blessed divinity, and from this revelation comes joy.</p>	<p>ופירוש ענן שיתבטלו המועדים הוא כי המועדים הם בחינת מועדים לשמחה", שהוא בחייבת גלי אלוקותנו ותברר, ומפני הגלי מכך זה נמשך השמחה.</p>
<p>However, in the future, when there will be such an abundant revelation of His blessed divinity that the revelation of the festivals will be nullified before the intensity of the revelation that will exist then and will not be significant at all—like a candle in daylight—then all festivals will be annulled in the future compared to the immense revelation of the future.</p>	<p>אר לעתיד, קשיה נמצא גלי אלוקותנו ותברר בריבוי כל כה עד שהגלי שגמיש במועדים יתבטל נגד עצם הגלי קשיה איז ולא יתפס מקום כלל, וכמו שרגא בטיברא, יש בכלל מעתים מטה, וכמו כן גם לעתיד, אף כי יהיה גם הגלי במועדים,</p>

Rebbe Maharash
Torah Shmuel
ספר תרכ"ו - 1866
ליהודים היהת אורה ושמחה

מכל מקום, מפני עוצם הגלוי שיהיה לעתיד, לא יתפס מקום כלל	ונמצא כי ביטלים הם שאינם חשובים כמו עכשוויו, שבעל הימים אינו מאיר גלי אלקתו יתברר, لكن במועדים כשמAIR גלי אבל לעתיד, כשיאיר גלי אלקתו יתברר בכל הימים, לא ייחסב כלל הגלוי שבמועדים. لكن כל המועדים ביטלים לעתיד נגד עצם הגלוי שלעתידכו.
And it follows that they [the festivals] are nullified because they are not as significant as they are now. For now, in all the days, the revelation of His blessed divinity does not shine, so on the festivals, when the revelation of His blessed divinity shines, they are "festivals of joy." But in the future, when the revelation of His blessed divinity will shine on all days, the revelation of the festivals will not be considered significant at all. Therefore, all the festivals will be nullified in the future in comparison to the immense revelation of the future.	חו"ץ מפורים, לפי שהגוז דפורים היה שמנני שחיי קודם במשירת נפש כל השנה להשמדת ל嘲וג ולאבד, ואם כי עוברים על הדת לא כי עוזים להם כלום, והם עמדו במשירת נפש. لكن המשיכו מבחינה גבוקה מאד. لكن גם לעתיד לא תבטל גם נגד עצם הגלוי דלעתיד
Except for Purim, because the miracle of Purim occurred due to the fact that they had previously been in a state of self-sacrifice the entire year, [facing the decree] to be destroyed, killed, and annihilated. And had they transgressed [the Torah], nothing would have been done to them. Yet they stood in self-sacrifice; therefore, they drew down from a very high level. Thus, even in the future, Purim will not be nullified, even in comparison to the immense revelation of the future.	גם יום הכהורים הוא כפורים, שגם ביום הכהורים היו גורלות, שזה מורה על עצם הגלוי מבחינה שלמעלה מהשתלשות. זהו שאמרו רבותינו ז"ל, "ושמחה זו יום טוב", שיום טוב דפורים לא יבטל גם לעתיד, לרבותו מבחינה גבוהה מאד
And likewise, Yom Kippur is like Purim, for on Yom Kippur, there were also lots [for the goats], which indicates an immense revelation from a level beyond the order of creation. And this is what our Sages said, "And joy—this is a festival," for the festival of Purim will not be nullified even in the future, as it belongs to a very high level.	גם כי הביא קרא ד"ושמחת בחגga", שזהו על כל ג' מועדים, עם כל זה, מאחר שכלם יבטלו, לעתיד ולא ישאר רק פורים ויום הכהורים, א"כ קאי על פורים, אלדעת רבינו אלעזר גם על יום הכהורים גם
And although the verse cited is "And you shall rejoice in your festival," which refers to all three festivals, nevertheless, since all of them will be nullified in the future and only Purim and Yom Kippur will remain, it therefore refers to Purim, and according to Rabbi Eliezer, also to Yom Kippur.	כג.

Rebbe Maharash
Torah Shmuel
ספר תרכ"ו - 1866
לייהודים היה אורה ושמחה

<p>Similarly, the matter of "Light—this is Torah" can be understood. Although the Israelites accepted the Torah at Mount Sinai, it is known that the mountain was held over them like a barrel: "If you accept the Torah, good; and if not..." Thus, they could have said that they were coerced. However, through the miracle of being saved from Haman's decree, it is stated, "The Jews confirmed and accepted," and our Sages said, "They confirmed what they had already accepted"—meaning, what they had received at Mount Sinai, they now confirmed willingly, without any coercion.</p>	<p>אָכְמוּ כֵּן יָבִן עָנָן "אוֹרָה זוֹ תּוֹרָה", כִּי אָכְלָוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, אֲךָ הַנָּה נָזַע כִּי כֹּפֶה עַלְיכֶם הַר כֶּגֶגִת, "אִם תִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מָוֶטֶב, וְאִם לֹא כֹּוּ". אִם כֵּן, הַיְהּ בַּיּוֹלָת לֹא מָר "אָנוֹסִים הַיְמָנוּ". אָבֶל עַל יְדֵי הַגּוֹס שָׁנְצָלוּ מִגְּזָרָת הַמּוֹן, נָאָמֵר "קִיּוּם וְקִבְּלוּ הַיְהּוֹדִים", וְאָמָרָה ר' ל' "קִיּוּם מִה שָׁכַבְרָ קִבְּלוּ", הִנֵּן, מִה שָׁקְבָּלוּ בַּמְעֻמָּד הַר סִינַי, קִיּוּם כַּעֲתַב בְּנֹפֶשׁ חֲפֵץ בְּלִי שָׁום אָוָנוּ.</p>
<p>Therefore, it is said, "Light—this is Torah," because the primary acceptance of the Torah was in the days of Mordechai and Esther.</p>	<p>לְכָן נָאָמֵר "אוֹרָה זוֹ תּוֹרָה", שְׁעִירָ קִבְּלָתָה הַיְתָה אֶז דָּקָא.</p>
<p>And based on this, it is understood what our Sages said in the Jerusalem Talmud, Tractate Sukkah, Chapter 4, that the exile of Egypt was like a brick compared to a stone in relation to the exile of Babylonia.</p>	<p>עַל פִּי זֶה יָבִן מָה שָׁאָמַר רַבּוֹתָינוּ ז"ל בִּירוּשָׁלָמִי מִסְכַּת סִכְתָּה פָּרָק ד' שְׁגָלוֹת מִצְרָיִם הַיְתָה כָּמוּ לְבָנָה נִגְד אָבָן נִגְד הַגָּלוֹת דָּבָר.</p>
<p>And this is because bricks correspond to the letters of the Name "Ban" (52).</p>	<p>וְהִיָּנוּ כִּי לְבָנִים هֵם אֹתִיּוֹת דְּבָר.</p>
<p>Therefore, in the exile of Egypt, it is stated "sapphire brickwork" (Shemot 24:10), because Israel had not yet accepted the Torah willingly.</p>	<p>לְכָן בְּגָלוֹת מִצְרָיִם נָאָמֵר "לְבָנָת הַסְּפִיר" (שְׁמוֹת כ"ד:י'), שְׁעַדְיוּ לֹא קִיבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה בְּרָצֹן.</p>
<p>Whereas in the days of Mordechai and Esther, they confirmed what they had already accepted.</p>	<p>מְשָׁאֵן כֵּן בִּימֵי מְרַדְכִּי וְאָסְתָר, שְׁקִיּוּם מִה שָׁכַבְרָ קִבְּלוּ כֵּן.</p>
<p>This was at the end of the Babylonian exile, and it is stated "sapphire stone," as they confirmed what they had already accepted.</p>	<p>שְׁזָה הִיָּה בְּסֹוף גָּלוֹת בָּבָל, נָאָמֵר "אָבָן סְפִיר", שְׁקִיּוּם מִה שָׁכַבְרָ קִבְּלוּ.</p>
<p>This refers to the level of the letters of the Name "Mah" (45), which corresponds to stones—representing a creation formed by Heaven.</p>	<p>וְהִיָּנוּ בְּחִינַת אֹתִיּוֹת דְּשִׁים מ"ה, שְׁהָוָא בְּחִינַת אָבָנִים, בְּחִינַת בְּרִיאָה בִּידֵי שְׁמִים.</p>
<p>Therefore, it is stated, "What did they see to do so, and what transpired?" (Megillah 15b), referring specifically to the letters of the Name "Mah."</p>	<p>לְכָן נָאָמֵר, "מָה רָאוּ עַל פְּכָה וּמָה הָגַע כֹּוּ" (מְגִילָה ט"ז:ב'), שְׁהָוָא בְּחִינַת הָאֹתִיּוֹת דְּשִׁים מ"ה דָּקָא.</p>
<p>And therefore, the Babylonian exile is called "stone" because of the letters of the Name "Mah," which are referred to as stones.</p>	<p>לְכָן נִקְרָאת גָּלוֹת בָּבָל בְּשֵׁם "אָבָן" עַל שֵׁם אֹתִיּוֹת דְּשִׁים מ"ה, שְׁנִקְרָא "אָבָנִים" כֵּן.</p>

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
ספר תרכ"ז - 1866
לייהודים היה אורה ושמחה